RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 65.179 van 12 maart 1997
in de zaak A. 72.114/IV-16.387.

In zake : Ilse D'HAENE,
die woonplaats kiest bij
Advocaat B. HOSTE,
kantoor houdende te IZEGEM,
Vandenbogaerdelaan 18

tegen :

de Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen,
gevestigd te GENT,
Henleykaai 84.

D E R A A D V A N S T A T E, IVe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Ilse D'HAENE op 18 november 1996 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van :

"1. de beslissing van de examencommissie dd. 19 september 1996 van klas 3BA4 van de afdeling bedrijfsmanagement optie boekhouden-accountancy van de Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen, waarbij aan Ilse D'HAENE de beoordeling 'niet geslaagd' werd toegekend, beslissing haar medegedeeld op 23 september 1996;
2. de beslissing van de examencommissie dd. 23.09.96 waarbij werd geweigerd om opnieuw samen te komen teneinde te oordelen over de door Ilse D'HAENE neergelegde klacht";

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur R. VAN DER GUCHT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 15 januari 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 4 februari 1997;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter J. BORRET;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat G. BOURGEOIS, die loco Advocaat B. HOSTE verschijnt voor verzoekster, en van Afdelingschef M. STEPMAN en Departementshoofd E. VAN ROMPAYE, die verschijnen voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur R. VAN DER GUCHT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 91 van het procedurereglement vereiste advies van de Auditeur-generaal;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Tijdens het academiejaar 1995-1996 volgt verzoekster het laatste jaar bedrijfsmanagement, optie boekhouden-accountancy aan de Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen.

1.2. In de eerste examenperiode behaalt verzoekster 62,17 procent van de punten, maar met twee tekorten, met name voor de vakken controleleer (6/20) en financiële analyse (8,5/20). De examencommissie verklaart haar niet geslaagd.

1.3. In de tweede examenperiode behaalt verzoekster voor de twee bovengenoemde vakken respectievelijk 6 op 20, voor controleleer, en 11,5 op 20, voor financiële analyse, waardoor haar totaalscore op 63,37 procent van de punten wordt gebracht, resultaat waarmee verzoekster door de examencommissie op 19 september 1996 andermaal niet geslaagd wordt verklaard.

1.4. Bij schrijven van 23 september 1996 tekent verzoekster tegen voornoemde beslissing bezwaar aan bij de ombudsman, met verzoek "mijn deliberatie opnieuw te overwegen".

1.5. Bij brief van 24 september 1996 vraagt ook de raadsvrouw van verzoekster de ombudsman dat de examencommissie haar beslissing zou herzien.

1.6. Met zijn brief van 30 september 1996 deelt het departementshoofd de raadsvrouw van verzoekster mede dat de deliberatiecommissie reeds op 23 september 1996 opnieuw is samengekomen.

Hij besluit zijn schrijven in de navolgende bewoordingen :

> "Dhr. H. PANNIER, lector en vaktitularis 'Controleleer' bevestigde ons dat het cijfer 6/20 het juiste cijfer was van het mondeling examen. Omdat er geen vergissingen of feiten gebeurd zijn die tot een herziening van het oordeel zouden kunnen leiden, heeft de commissie beslist, tot haar spijt, uw klacht niet ontvankelijk te verklaren".

1.7. Bij schrijven van 22 oktober 1996 vraagt de raadsvrouw van verzoekster het departementshoofd om een afschrift van de beslissingen van 19 en 23 september 1996 van de examencommissie.

1.8. Bij brief van 4 november 1996 deelt het departementshoofd de raadsvrouw van verzoekster mede :

> "Als antwoord op uw brief van 23 oktober kan ik u het volgende meedelen :
> Ilse D'HAENE (3BA4) behaalde tijdens de tweede examenzittijd 1995-1996 een percentage van 63% en één tekort, een 6/20 voor het vak controleleer, expertise en deontologie (u vindt die cijfers ook terug op het evaluatieformulier van uw cliënte).
> De beslissing van de examencommissie (zitting van 19 september 1996) was : niet geslaagd (op grond van punt 2.3.3.1. van de Onderwijs-en examenregeling van MERCATOR, departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde).
> Uw cliënte deelde mij, via de ombudsdienst, schriftelijk mee dat zij met deze beslissing niet akkoord kon gaan. Na overleg met de ombudsman werd de examencommissie opnieuw samengeroepen (zitting van 23 september 1996).
> De examencommissie besliste toen om op de genomen beslissing niet terug te komen, vermits er geen materiële vergissing was gebeurd (punt 2.3.3.6 van de betreffende Onderwijs- en examenregeling). Deze gegevens vindt u ook terug in mijn brief van 30 september ll.".

2. Overwegende dat de verwerende partij van de tweede bestreden beslissing geen proces-verbaal overlegt; dat over het bestaan van die beslissing nochtans geen twijfel bestaat, ook niet bij verzoekster, die er immers haar vordering tegen richt; dat bij afwezigheid van proces-verbaal van de bijeenkomst waarop die beslissing werd genomen -proces-verbaal dat volgens punt 2.3.3. van de door de verwerende partij zelf vastgestelde "Onderwijs- en examenregeling 1995-1996" opgesteld moet worden- echter niet kan worden nagegaan of deze beslissing met inachtneming van de vormvereisten werd genomen; dat de Raad daarmede rekening zal houden bij de behandeling van de annulatiemiddelen;

3. Overwegende dat de tweede bestreden beslissing er gekomen is ingevolge de onder 1.4. en 1.5. vermelde brieven van verzoekster en haar raadsvrouw aan de ombudsman over de beraadslaging die tot de eerste bestreden beslissing heeft geleid; dat de procedure die ingevolge een brief aan de ombudsman gevolgd moet worden, in punt 2.3.3.6. van voormelde onderwijs- en examenregeling als volgt is vastgesteld :

> "Conflicten na het afsluiten van de beraadslaging : de student die vermoedt dat er een vergissing is gebeurd meldt dit schriftelijk aan de ombudspersoon binnen twee werkdagen na de mededeling van de resultaten. De ombudspersoon onderzoekt samen met het departementshoofd en de secretaris van de examencommissie de klacht en beslist in geval van gegrondheid het (de) resulta(a)t(en) te herzien. Bij verdere betwisting roept het departementshoofd binnen drie werkdagen een beperkte examencommissie bijeen. Deze beperkte examencommissie bestaat uit de voorzitter, de secretaris en ten minste drie stemgerechtigde leden.";

Overwegende dat de geciteerde tekst klaarblijkelijk strekt ter uitvoering van artikel 56, 9˚, van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, luidend als volgt :

> "Art. 56. Het hogeschoolbestuur stelt een examenreglement op. Dit omvat ten minste : ... 9˚ de procedure waarbij conflicten tussen de studenten en de leden van de examencommissie voor de beraadslaging, of vermoede materiële vergissingen vastgesteld na het afsluiten van de beraadslaging, worden behandeld";

dat in deze decreettekst met "materiële vergissingen" blijkbaar alle "vergissingen naar de inhoud" bedoeld moeten zijn, welk begrip heel wat meer dekt dan schrijf- of rekenfouten; dat immers moeilijk te begrijpen valt waarom bepaaldelijk en wel uitsluitend voor dat laatste soort van gemakkelijk recht te zetten vergissingen de decreetgever gewild zou hebben dat een hele procedure wordt opgezet;

Overwegende dat de verwerende partij het echter niet zo begrepen blijkt te hebben; dat zij immers met het boven overgeschreven punt 2.3.3.6. uit haar onderwijs- en examenregeling met "een vergissing" blijkbaar alleen doelt op vergissingen in de enge zin van schrijf- en rekenfouten; dat, immers, bezwaarlijk aan de verwerende partij de intentie kan worden toegeschreven aan de ombudsman, zij het maar in eerste instantie, de beslissing over te laten "het (de) resulta(a)t(en) te herzien" op grond van een inhoudelijke herwaardering van de prestaties van de klacht indienende student;

Overwegende dat uit het vorenstaande volgt dat ter afsluiting van het in voormeld punt 2.3.3.6. georganiseerde administratief beroep de verwerende partij kon volstaan met de bevestiging -zie 1.6.- "dat het cijfer 6/20 het juiste cijfer was" en met de mededeling -zie 1.8.- dat op de genomen beslissing niet werd teruggekomen "vermits er geen materiële vergissing was gebeurd", mededeling trouwens gedaan met uitdrukkelijke verwijzing naar punt 2.3.3.6.;

Overwegende dat met de onder 1.4. en 1.5. vermelde brieven verzoekster en haar raadsvrouw echter niet vroegen of toch niet alleen vroegen om het rechtzetten van materiële vergissingen in de boven aangegeven beperkte zin, maar om een herdeliberatie door de examencommissie, welk verzoek zij staafden met argumenten die streefden naar een inhoudelijke herwaardering van verzoeksters prestaties; dat het tot een zodanige herwaardering niet gekomen is; dat dit ook niet moest als men het in punt 2.3.3.6. georganiseerde beroep alleen mag betrekken op materiële vergissingen in de boven aangegeven zin;

Overwegende echter dan weer dat het feit dat, in weerwil van de klaarblijkelijke wil van de

decreetgever, de verwerende partij niet heeft voorzien in een procedure die gevolgd moet worden ingeval de beoordeling van de examencommissie naar de inhoud wordt betwist, niet in het nadeel van de studenten mag uitvallen; dat daarmee rekening zal worden gehouden bij het onderzoek van verzoeksters annulatiemiddelen;

4. Overwegende dat als annulatiemiddel verzoekster de schending aanvoert van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; dat zij punt 2.3.3.1, vierde lid van de meervermelde onderwijs- en examenregeling 1995-1996 citeert :

> "Een student is geslaagd als hij ten minste 10 op 20 behaalt op elk hem opgelegd examen. In alle andere gevallen beslist de examencommissie.";

dat zij stelt dat overeenkomstig die bepaling de examencommissie de mogelijkheid had om haar geslaagd te verklaren of niet; dat zij meent dat de examencommissie haar beslissing om te kiezen voor een niet geslaagd verklaren had moeten motiveren, wat zij niet heeft gedaan;

4.1. Overwegende dat het proces-verbaal dat de verwerende partij met betrekking tot de eerste bestreden beslissing overlegt, geen formele motivering bevat; dat ten aanzien van de tweede bestreden beslissing het sub 2 vastgestelde ontbreken van het proces-verbaal van de beraadslagingen, het onmogelijk maakt na te gaan of de door verzoekster bedoelde motivering bestaat;

Overwegende dat in de door haar ingediende nota de verwerende partij wel een motivering geeft :

> "De genomen beslissingen zijn niet 'willekeurig' : zowel tijdens de eerste als tijdens de tweede examenzittijd behaalde Ilse D'HAENE 6/20 voor een belangrijk vak in de opleiding Boekhouden-Accountancy, er

> was dus in de tweede examenzittijd geen verbetering merkbaar die de examencommissie tot een andere beslissing zou hebben kunnen geleid";

dat enerzijds de in een procedurestuk achteraf gegeven verantwoording echter het gebrek aan formele motivering van de beslissingen zelf niet goed kan maken; dat anderzijds die achteraf gegeven verantwoording niet een zodanige graad van vanzelfsprekendheid vertoont dat ze eigenlijk niet om een uitdrukkelijke verwoording vraagt en bijgevolg kan worden aangenomen ook al is ze in de beslissingen zelf niet tot uitdrukking gebracht; dat met name het argument dat het vak controleleer "een belangrijk vak" is, gerelativeerd moet worden, daar van de dertien examenvakken, er één is met het wegingscoëfficiënt 6.0., één met het wegingscoëfficiënt 4.5., vijf, waaronder het vak controleleer met het wegingscoëfficiënt 2.0., drie met het wegingscoëfficiënt 1.0., en drie met het wegingscoëfficiënt 0.5.; dat bovendien in de achteraf gegeven verantwoording voorbijgegaan wordt aan het feit dat verzoekster als totaalcijfer 63,37 % verkreeg; dat zo het de examencommissie toekomt discretionair te oordelen over het al dan niet geslaagd zijn van een student die niet voor elk examen 10 op 20 heeft behaald, zij zelf, evidente gevallen niet te na gesproken, moet verwoorden waarom haar keuze op niet geslaagd zijn is gevallen; dat bovendien na het bezwaar van verzoekster en haar raadsvrouw aandacht besteed had moeten worden aan de door hen ontwikkelde argumenten ten gunste van een herbeoordeling van haar prestaties; dat de verwerende partij daarvan ontslaan, neer zou komen op het negeren van de verplichting die zij, naar sub 3. is gezien, klaarblijkelijk had om een procedure te organiseren voor het geval de beoordeling van de examencommissie inhoudelijk wordt betwist; dat het middel ernstig is;

5. Overwegende dat verzoekster ook nog met betrekking tot de tweede bestreden beslissing geschonden

noemt punt 2.3.3. van meergenoemde onderwijs- en examenregeling naar luid waarvan "het proces-verbaal van de beraadslagingen van de examencommissie vermeldt de samenstelling van de examencommissie en de aanwezigen bij de beraadslagingen";

Overwegende dat bij gebreke van voorgebracht proces-verbaal uiteraard niet kan worden nagegaan en dus niet bewezen is of de bepalingen in de onderwijs- en examenregeling nopens de samenstelling van de examencommissie en het voor haar beslissing vereiste aanwezigheidsquorum zijn nageleefd; dat in die zin het middel ernstig is;

6. Overwegende dat om een moeilijk te herstellen ernstig nadeel aanwezig te achten verzoekster zich onder meer beklaagt over het verlies van studiejaren; dat zulks volstaat ter voldoening aan de eis omtrent een moeilijk te herstellen ernstig nadeel;

7. Overwegende dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen;

Overwegende dat artikel 17, § 4, van de voormelde gecoördineerde wetten het volgende bepaalt :

> "(...) Indien de schorsing is bevolen, wordt binnen zes maanden na de uitspraak van het arrest uitspraak gedaan over het verzoekschrift tot nietigverklaring";

dat een zo korte termijn zich niet verdraagt met de gewone termijnen van de rechtspleging; dat deze laatste derhalve dienen te worden ingekort zoals wordt aangegeven in het onderstaande dictum,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissingen die met betrekking tot Ilse D'HAENE op 19 en 23 september 1996 genomen zijn door de examencommissie van de Mercator Hogeschool Provincie Oost-Vlaanderen voor klas 3BA4 van de afdeling bedrijfsmanagement, optie boekhouden-accountancy.

Artikel 2.

De termijn voor het indienen van de memories van antwoord en van wederantwoord wordt beperkt tot dertig dagen.

De termijn voor het indienen van de laatste memories wordt beperkt tot vijftien dagen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twaalf maart 1900 zevenennegentig, door de IVe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BORRET,	kamervoorzitter,
	D. VERBIEST,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. VAN AELST. **J. BORRET.**